

Een huis voor het leven

Door Coby Manders, Stam Architecten

GEGEVENS ARCHITECT

Coby Manders, Stam Architecten
Elisabethlaan 117a, 2600 Berchem
03 234 96 31
joyce@stam.be
www.stam.be

Budget: € 240.000

Bouwjaar: 2011-2012
Bouwmethode: houtskeletbouw met gevelsteen en volkenplaten
Type woning: open
Oppervlakte van het perceel: 917 m²
Woonoppervlakte: 136 m²
Buitenschrijnwerk en beglazing: kunststof, driedubbel isolerend glas met minimale K-waarde 0,7 W/m²K
Verwarming: gaswandketel (doorstroomb) met vloerverwarming
Ventilatie: systeem D met warmterecuperatie
Isolatie nieuw gedeelte: glaswol (gevels), cellulose (dak)
E-peil: 33

Een koppel dat de pensioenleeftijd benaderde, wilde een eigentijdse woning laten ontwerpen die hun zou toelaten om er nu en in de toekomst zelfstandig van te kunnen genieten. Hiertoe hadden ze een onderhoudsvriendelijke woning op één niveau voor ogen met een plat dak en een inpandige garage. Aangezien koken hun grote hobby is, wilden ze een echte woonkeuken. Verder hadden ze een voorkeur voor een energiezuinige houtskeletbouw met bakstenen gevels. Ze benaderden Stam Architecten, met wie het direct klikte en die de uitdaging graag aangingen. Ze ontwierpen een klein maar licht en luchtig volume dat weinig onderhoud vraagt en maximaal in relatie staat met de prairietuin.

JE KON JE ONMIDDELLIJK VINDEN IN DE KEUZE VOOR HOUTSKELETBOUW?

Absoluut. Deze bouwmethode is gezond voor mens en natuur en daarnaast efficiënt en tijdbesparend. De woning was op nauwelijks zeven maanden klaar, een groot voordeel voor de bouwheer. Houtskeletbouw leent zich uitstekend tot het bouwen van een lage-energie woning, nog een wens van de bouwheer. Een E-peil van E33 halen – veel strenger dan de norm – was dan ook geen probleem. Dat peil haalden we door een muuropbouw die van buiten uit bestaat uit achtereenvolgens een gevelsteen, luchtsponw, houtvezelplaat, het houtskelet opgevuld met glaswol, een leidingsponw met glaswol, osb- en gipsplaat. Dat liet ons toe om alles luchtdicht af te werken. Vloerverwarming op een doorstroombtoestel en een ventilatiesysteem D met warmterecuperatie zorgen voor een aangenaam binnenklimaat. Een oversteek aan de zuidwestzijde voorkomt oververhitting. Het is in zijn geheel een duurzaam ontwerp, ook op het vlak van materiaalkeuzes.

HOE PAST DE WONING IN HET STRAATBEELD?

Het perceel ligt in een omgeving met heterogene bebouwing en landbouwgrond. Het sympathieke lage volume dringt zich hierin niet op, het is eerder bescheiden. De prairietuin – een expliciete wens van de bouwheer – buffert de straat en de woning en linkt ze tegelijk. De hoge ramen (2,7 meter) doen de grenzen tussen binnen en buiten vervagen, erg belangrijk in het tuinconcept. De ritmiek van de verticale volkern panelen en de hoge smalle ramen contrasteert harmonieus met het lage horizontale volume. De vlakke panelen combineren mooi met de baksteen, die veel reliëf vertoont. De loofbaag aan de zuidzijde vormt niet enkel een zonwering, maar ook een goede buffer ten opzichte van de burens. De noordzijde is, ook vanuit energetisch oogpunt, eerder gesloten.

DE OPDRACHTGEVERS WISTEN ERG GOED WAT ZE WILDEN.

De woning is het resultaat van een intensieve samenwerking met de bewoners. Levenslang wonen stond centraal en in die optiek hebben we de verschillende leef- en gebruiksscenario's inzichtelijk gemaakt. Dat hielp om de juiste keuzes te maken. De autonomie van de bewoners vinden wij cruciaal, zij moeten tenslotte de woning leven inblazen. In elk ruimtelijk ontwerpvragestuk zijn mensen voor ons het uitgangspunt: we willen hen voorzien van omgevingen en structuren waarin ze het leven kunnen organiseren dat ze willen leiden. Kortom, onze architectuur is geïnspireerd op het leven en maakt er integraal deel van uit. Deze bouwheer stonden open voor nieuwe ideeën en waren enthousiast om bepaalde diep gewortelde veronderstellingen rond wonen los te laten.

Door de vrijstaande kastenvolumes uitgekiend te positioneren in het vrije open plan verdelen ze de verschillende leefruimtes in de woning.

WELKE BEPERKINGEN ZIJN INHERENT AAN EEN WONING OP EÉN NIVEAU?

We keken eerder naar de mogelijkheden en hebben gebruikgemaakt van de maximale bouwdiepte van 17 meter. De woning is 10 meter breed met enkel aan de zuidwestelijke zijde een insprong met het oog op zonnewinsten. Natuurlijk dienden we de beschikbare gelijkvloerse bouwveloppe optimaal te gebruiken en dus maximaal ruimtebesparend te werken in combinatie met een zo groot mogelijke ruimtelijke beleving. Het was een fijne uitdaging om alle functies samen te brengen binnen die beperkte oppervlakte. Vanwege de oriëntatie is de organisatie van de woning niet enkel gericht naar de tuin aan de achterzijde, maar ook opengewerkt naar verschillende terrassen rondom de woning, ook naar de straat toe. Dit zorgt voor een sterke wisselwerking tussen binnen en buiten.

HOE HEB JE DAT HIER IN DE PRAKTIJK GEBRACHT?

Koken en baden nemen in het leven van de bewoners een centrale plaats in, en ze wilden ook voldoende ruimte om dingen in weg te bergen. Die functies zijn efficiënt gebundeld in compacte, vrijstaande plafondhoge kastenvolumes die rondom bereikbaar zijn. Door hun uitgekiende positionering in het vrije open plan verdelen ze de verschillende leefruimtes in de woning en creëren we een zee aan ruimte. De vaak plaats verslindende circulatie wordt zo toegevoegd aan de ruimtes. Circuleren rondom de volumes wordt prettig door op deze assen te spelen met uitzicht en licht in de gevels. Die regulerende volumes lossen voor een groot stuk ook de nood aan dragende en scheidende wanden op. De woning is zo geen optelsom van losse apart staande ruimtes, maar één fluïde ruimte die op verschillende momenten en onder verschillende omstandigheden flexibel georganiseerd kan worden.

HOE BEANTWOORDT HET ONTWERP AAN DE WENS VAN LEVENSLANG WONEN?

De woning is gesitueerd op één niveau, zonder trap dus, en met een minimum aan deuren. Enkel het toilet en de deur naar de inpandige garage kregen draaideuren, elders is gebruikgemaakt van schuifdeuren. Door die geheel in de wand te schuiven blijven de doorzichten rond de kernen vrij. De circulatieruimtes blijven daardoor ook breed, zodat manoeuvreren in een rolstoel overal mogelijk is. De inloopdouche, afgewerkt met onderhoudsarme volkern panelen, en de lage instap van het bad zijn eveneens keuzes vanuit hetzelfde oogpunt.

EEN ERG FUNCTIONEEL ONTWERP DUS, MAAR OOK EN VOORAL ERG SFEERVOL.

De woning laat inderdaad genieten toe van binnen en van buiten. De ritmiek van de ramen en de loofhaag zorgen binnen voor een interessant schaduwspel aan de zuidzijde. De opdrachtgevers kozen er bewust voor om geen gordijnen te hangen in de woning. De woonzones zijn zeer licht en de nachtfuncties eerder donker. Met het lage raam in de slaapkamer heb je vanuit het bed uitzicht naar buiten en tegelijkertijd ook privacy. Met het oog op rust creëerden we veel bergruimte. De tafel in de woonkeuken wordt door de opdrachtgever ook gebruikt als bureau, maar alles kan netjes worden weggewerkt in de kastenwand uit gelakt MDF. Allelei verschillende functies kunnen zo in harmonie naast elkaar bestaan. Walnootfineer in de woonkeuken voegt warmte en natuurlijkheid toe aan het geheel. Het sobere en neutrale kleurenpalet krijgt verder sfeer en karakter door de waardevolle persoonlijke items van de bewoners. Deze krijgen zo de aandacht die ze verdienen. De kleuren van de bloeiende prairietuin verrijken dankzij de grote glasoppervlakken ieder uitzicht vanuit de woning.

TEVREDEN BEWONERS DUS?

Zeker, ook drie jaar na hun verhuis genieten ze nog elke dag van het wooncomfort. Ze blijven trots en enthousiast. Ondanks de beperkte bewoonbare oppervlakte (136 vierkante meter) missen ze geen ruimte, noch praktisch noch wat beleving betreft. Elke vierkante centimeter is ten volle benut. Dit ontwerp toont aan dat afmetingen van ruimtes zeer relatief zijn: hoogte, hoeveelheid daglicht en doorzichten bepalen in sterke mate hoe je een ruimte ervaart. Dat je niet groot hoeft te bouwen, maakt dat er voor elk budget meerdere kwaliteitsvolle ruimtelijke oplossingen bestaan.

